

ХАЙ ЖИВЕ
МАРКСИЗМ-ЛЕНІНІЗМ
— ВІЧНО ЖИВЕ
РЕВОЛЮЦІЙНЕ
ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ
ВЧЕННЯ, ПРАПОР
БОРотьБИ
ТРУДЯЩИХ УСІХ
КРАЇН ПРОТИ
ІМПЕРІАЛІЗМУ, ЗА
ПЕРЕМОГУ
СОЦІАЛІЗМУ
І КОМУНІЗМУ!

Із Закликів ЦК КПРС до
56-ї річниці Великої Жовт-
невої соціалістичної револю-
ції.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО
ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. Мечникова.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 31 (1128)

1 Листопада 1973 р.

Ціна 2 коп.

24 жовтня у великому актовому залі відбулися звітно-виборні збори партійної організації університету.

Із звітного доповіддю на зборах виступив секретар парткому ОДУ Л. Х. КАЛУСТЬЯНА. В обговоренні доповіді взяли участь комуністи З. В. ПЕРШИНА, О. Г. ЛОБУНЕЦЬ, В. С. ШИБУНЯЄВ, В. П. ТУЛЬЧИНСЬКА, І. В. МИХАЙЛОВ, Б. О. ШАЙКЕВИЧ, Ю. О. АМБРОЗ, А. А. ЕННАН, П. П. МУЗИЧЕНКО, О. В. БОГАТСЬКИЙ, І. М. ДУЗЬ.

На зборах виступив завідуючий відділом науки та учбових закладів ЦК КП України Ф. М. РУДИЧ. У роботі збо-

рів взяли участь секретар Одеського обкому КП України А. П. ЧЕРЕДНИЧЕНКО та перший секретар Центрального райкому КП України Є. І. СТЕЦЕНКО.

Збори прийняли розгорнуте рішення, спрямоване на поліпшення роботи парторганізації університету, всіх ланок ОДУ.

Партійні збори обрали новий склад парткому ОДУ.

* * *

Виклад доповіді та виступів комуністів на партзборах друкується у поточному номері газети.

дієвих заходів по виправленню становища, що склалося. Ми обговорили роботу кафедри історії УРСР та колективу історичного факультету на спеціальному парткомі й на партійних зборах, змінили керівництво кафедри.

Партком в червні ц. р. заслухав звіт кафедри історії СРСР про виконання рішення загально-університетських партзборів від 11 січня 1973 р. Звіт на парткомі показав, що кафедра вітчизняної історії, колектив історичного факультету, його партійна організація правильно й зріло сприйняли критику, всебічно вивчили становище на факультеті, накреслили широкую програму усунення недоліків й активізації всієї роботи факультету.

Серйозна робота проведена по перебудові наукової проблематики. Зараз зусилля викладачів факультету зосереджені на розробці трьох комплексних тем, координуваних інститутами АН СРСР та АН УРСР. Але це тільки початок великої роботи. На факультеті не повинно бути самозаспокоєння досягнутим. Ще багато невіршених завдань.

Все більшого розмаху набирає наукова робота на юридичному факультеті. Опубліковано монографії тт. Стрельцова Л. М., Додіна Є. В., Ясинської Г. Ф.. Викладачі факультету: покійний професор В. П. Колмаков, професори Сурілов О. В., Пахомов І. М., доцент Середя І. О., Червоної Ю. С., Орших М. Ф. взяли участь в написанні посібників, виданих у центральних видавництвах.

У 1972/1973 навчальному році захистив докторську дисертацію Л. М. Стрельцов і подав до захисту докторську дисертацію Є. В. Додін, закінчує написання І. О. Середя.

Рада партбюро й кафедри факультету посилили контроль за якістю лекцій і практичних занять, але нас не можуть задовольнити результати літньої екзаменаційної сесії на вечірньому відділенні.

Багато цікавих заходів виховного значення проводиться кафедрами історії КПРС, філософії. Але так чи інакше значна частина студентів, які вивчають суспільні науки, ще недостатньо охоплені індивідуальною роботою з боку викладачів.

Турбота про творчий розвиток суспільних наук, поліпшення їх викладання — прямий обов'язок парткому, ректорату, факультетських партійних організацій. Вони покликані всебічно втрутитися в учбовий процес, наполегливо усувати недоліки в учбовій, науковій, політико-виховній роботі.

Партком і ректорат чітко усвідомлюють, що в подальшому поліпшенні комуністичного виховання студентської молоді важлива роль належить професорсько-викладацькому складу. Успіх справи залежить перш за все від політичної зрілості, ідейного загартування, глибокого почуття відповідальності перед партією, народом.

За звітний період партійні організації університету проробили певну роботу по удосконаленню форм і методів партійного навчання і нагородили позитивний досвід в його організації.

Вивчення марксистсько-ленінського (Продовження на 2-й стор.)

БУТИ ЗАВЖДИ В АВАНГАРДІ — ГОЛОВНИЙ ОБОВ'ЯЗОК КОМУНІСТА

Зі звітно-виборних партійних зборів університету

Наші звітно-виборні збори проходять на важливому рубежі — завершена перша половина дев'ятої п'ятирічки, відзначив доповідач. Звітний період оув насичений подіями всевітньо-історичного значення. Комуністи, весь колектив університету схвалюють рішення квітневого (19/3 р.) Пленуму ЦК КПРС, результати візитів товариша Л. І. Брежнева в ряд соціалістичних країн, Федеративну Республіку Німеччини, США, Францію, підсумки Кримської зустрічі керівників комуністичних і робітничих партій соціалістичних країн.

Народи нашої Батьківщини урочисто відсвяткували піввіковий ювілей Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Широко відзначено 70-річчя II з'їзду РСДРП — знаменної дати в історії нашої партії, міжнародного комуністичного й робітничого руху.

Великий позитивний вплив на внутріпартійне життя має обмін партійних документів у відповідності з рішеннями XXIV з'їзду КПРС і травневого (1973 р.) Пленуму ЦК КПРС.

Важливою політичною подією в житті партійної організації і всіх трудящих нашої республіки було спільне урочисте засідання Центрального Комітету Комуністичної партії України та Верховної Ради УРСР, присвячене врученню республіці ордена «Дружба народів» Генеральним секретарем ЦК КПРС товаришем Л. І. Брежневим.

У звітний період партійна організація університету керувалась рішеннями XXIV з'їзду КПРС, постановою ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «Про заходи по дальшому удосконаленню вищої освіти в країні», від-

омою промовою товариша Л. І. Брежнева на Всесоюзному зльоті студентів, де були викладені програмні положення про шляхи розвитку вищої школи, постановою ЦК КП України від 9 липня 1973 р. «Про заходи по дальшому поліпшенню університетської освіти в республіці». Вони й лежать в основі діяльності парткому, факультетських партійних організацій, всього професорсько-викладацького складу, співробітників.

Нам дуже допомогла зрозуміти свої завдання промова товариша Щербицького на партійних зборах в Київському університеті, що визначила важливі напрямки в діяльності партійних організацій університетів.

Партійна організація, яка налічує 700 комуністів, приділяла велику увагу підвищенню якості підготовки спеціалістів, ідейному загартуванню комуністів, поліпшенню всієї політичної та організаційної роботи по виконанню своїх завдань по реалізації рішень XXIV з'їзду КПРС.

Сучасний спеціаліст — організатор виробництва повинен знати закони суспільного розвитку. У підготовці такого спеціаліста винятково велика роль належить викладачам суспільних наук, університетським кафедрам, гуманітарним факультетам, покликаним озброювати кожного спеціаліста певною сумою знань в галузі гуманітарних наук і, перш за все, глибоким знанням марксистсько-ленінської теорії.

Партком і ректорат за звітний період проводили значну роботу по поліпшенню роботи кафедр суспільних наук, надаючи їм допомогу у виконанні постанови ЦК КПРС «Про заходи по дальшому розвитку суспільних наук і

підвищенню їх ролі в комуністичному будівництві».

Глибоке творче вивчення суспільних наук дає студентам комуністичний світогляд, партійну переконаність. Більш глибокому засвоєнню суспільних наук студентами сприяли читання спекурсів і спецсеминарів, що проводились кафедрами, підвищення рівня роботи наукових гуртків. Іт. Н. Якупов, А. Іванов, О. Альошкін, О. Лобунець, Р. Личковський, Л. Левченко, В. Костюк та інші читають лекції на високому науковому та методологічному рівні, й вони викликають велику зацікавленість у студентів.

В аналізі успішності студентів із суспільних наук останніми роками проглядається тенденція до зростання добрих та відмінних оцінок та зменшення задовільних. Кафедра історії КПРС зробила правильні висновки з еуро-ворої, але справедливої критики.

У той же час ряд викладачів не приділяють належної уваги підвищенню якості лекцій та семінарських занять, наукові висновки підмінують перерахуванням фактів, бувають випадки, коли викладачі не готуються належним чином до занять. Необхідно підвищити науковий рівень лекцій, які читають доценти Тищенко, Калафатічі, Яковлев, Шиян та інші.

Партком і ректорат звернули увагу кафедр суспільних наук на необхідність проведення досліджень з актуальних проблем. Декілька років тому на цих кафедрах не було комплексних тем. Кожен викладач займався вивченням окремої теми. Нині таке неправильне становище виправлене. Кожна кафедра має одну чи дві комплексних теми, які

схвалені відповідною координаційною радою. Завдання полягає в тому, щоб їх успішно й в термін виконати.

За звітний період на кафедрах суспільних наук захищено 32 кандидатських дисертації. Комуністи О. Лобунець, В. Костюк, М. Дихан захистили докторські дисертації. Видано монографії тт. А. Уймова, Н. Якупова, опубліковано 13 брошур і понад 150 статей. Більш актуальними стали теми наукових досліджень аспірантів.

Разом з тим, університет ще не став центром проведення всесоюзних та республіканських конференцій з суспільних наук.

Незважаючи на деякі зрушення в підготовці кадрів через аспірантуру з суспільних наук, все ж є в цьому питанні й серйозні недоліки.

На вересень 1973 року не захистили в строк дисертації 28 осіб (терміни закінчення у яких 1968/1969 рр.). Такий стан можна пояснити втраченою часткою відповідальності в аспірантів, наукових керівників, відсутністю належного контролю з боку завідуючих кафедрами, партійної організації, де стоять на обліку комуністи.

Велику роль відіграють наші гуманітарні факультети. Комісія ЦК КП України в листопаді минулого року провела всебічну перевірку історичного факультету й зробила аналіз його роботи. В результаті були викриті серйозні недоліки: низький методологічний рівень лекцій ряду викладачів, серйозні методологічні помилки на кафедрі історії УРСР, недостатню увагу до розроблення актуальної наукової тематики та її якості.

Партком, ректорат вжили ряд

Новий склад парткому ОДУ

До нового складу парткому університету партійні збори обрали: професора О. В. БОГАТСЬКОГО, доцента Л. Х. КАЛУСТЬЯНА, професора Ю. О. КАРПЕНКА, старшого викладача М. П. КРАСНЯНСЬКОГО, доцента Л. А. ЛЕВЧЕНКО, начальника військової кафедри І. В. ЛЕДЕНЬОВА, старшого викладача А. Л. МОЛЧАНОВА, доцента В. В. МОСКАЛЕНКО, старшого викладача В. І. СВІТЛИЧНОГО, доцента В. В. СЕНЮШКІНА, доктора фізико-математичних наук В. В. СЕРДЮКА, доцента А. В. ФЕДОРОВА, професора В. П. ЦЕСЕВИЧА, секретаря комітету комсомолу В. С. ШИБУНЯЄВА, професора Н. М. ЯКУПОВА.

На організаційному засіданні нового складу парткому секретарем партійного комітету університету обрано доцента Л. Х. КАЛУСТЬЯНА, заступником секретаря — старшого викладача М. П. КРАСНЯНСЬКОГО.

Обов'язки серед членів парткому розподілені таким чином: відповідальний за організаційно-партійну роботу — доцент А. В. ФЕДОРОВ; за учбову роботу — доктор фізико-математичних наук В. В. СЕРДЮК та старший викладач А. Л. МОЛЧАНОВА; за наукову роботу на природничих факультетах — професор В. П. ЦЕСЕВИЧ, на гуманітарних факультетах — професор Ю. О. КАРПЕНКО, за партійну освіту — старший викладач В. І. СВІТЛИЧНИЙ; відповідальний за агітаційну роботу — доцент Л. А. ЛЕВЧЕНКО; за діяльність кафедр суспільних наук і шефську роботу — професор Н. М. ЯКУПОВ; за культурно-масову роботу — доцент В. В. МОСКАЛЕНКО; за діяльність групи народного контролю і пресу — доцент В. В. СЕНЮШКІН; І. В. ЛЕДЕНЬОВ відповідає за оборонно-спортивну роботу, а В. С. ШИБУНЯЄВ — за комсомольську роботу.

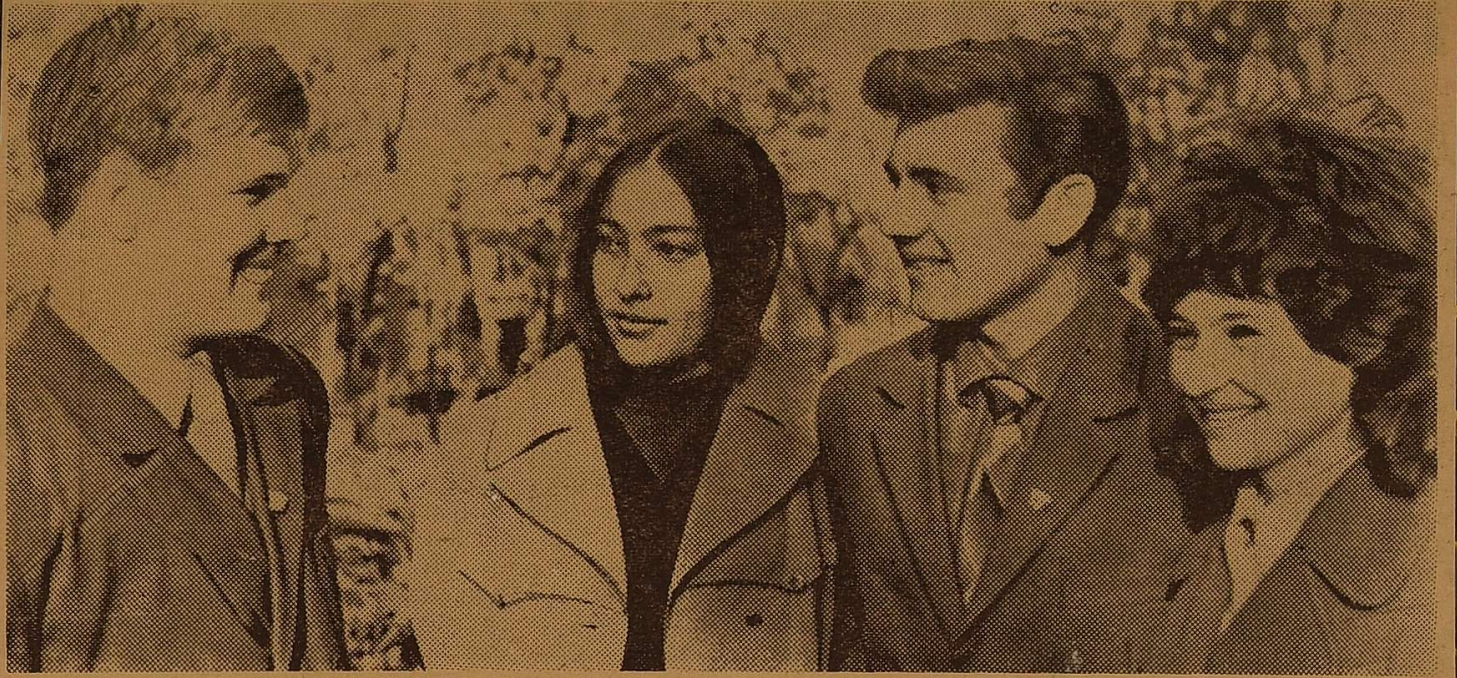

ХАЙ ЖИВЕ ЛЕНІНСЬКИЙ КОМСОМОЛ — ПЕРЕДОВИЙ ЗАГІН МОЛОДИХ БУДІВНИКІВ КОМУНІЗМУ!

(Із закликів ЦК КПРС до 56-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції)

Завтра — XXV ювілейна конференція комсомолії університету

Напередодні звітно-виборної конференції відбулося останнє (у старому складі) засідання комітету комсомолу. Було заслухано й схвалено звітну доповідь комітету комсомолу (інформував секретар комітету ЛКСМУ т. В. Шибуняєв) XXV звітно-виборної університетської конференції. На засіданні були підведені підсумки участі комсомольських організацій у Всесоюзному фестивалі радянської молоді. Перше місце з врученням перехідного Червоного Прапора «Кращій комсомольській організації університету» присуджено геолого-географічному факультету (комсорг В. Кадурін), друге — механіко-математичному (комсорг В. Квасніков). Третє місце поділили комсомольські організації юридичного та історичного факультетів (комсорги П. Музиченко і А. Гринчук).

ГРУПА ДЕЛЕГАТІВ XXV ЮВІЛЕЙНОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
Фото О. ЛЕВІТА.

За Комсомольський знак якості

Комсомольські збори юридичного факультету вже позаду. Вже почало працювати новообране бюро. Та, вирішуючи поточні справи, плануючи роботу на курсах, в групах, а то й просто в розмовях, комсомольці часто повертаються до звітних зборів, до їх рішень, які є ключовим орієнтиром у всій їх діяльності. Аналізуючи хід зборів, хочеться підкреслити одну рису, яка червоною ниткою проходить у звітній доповіді секретаря комсомольського бюро факультету П. Музиченка й у виступах комсомольців: ясне розуміння завдання, що стоїть перед факультетською комсомольською організацією, прагнення не заспокоюватися на досягнутому, а йти далі, усуваючи всі недоліки й підвищуючи рівень всієї роботи на факультеті.

А комсомолі юридичного є чим пишатися. Один з головних показників — успішність комсомольців. За підсумками минулої сесії студенти стаціонару зайняли перше місце в університеті — 98,5 процента! Колектив художньої самодіяльності факультету — на третьому місці у вузі. Факультетська стінгазета «Радянський юрист» на конкурсі 50-річчя утворення Союзу РСР зайняла II місце.

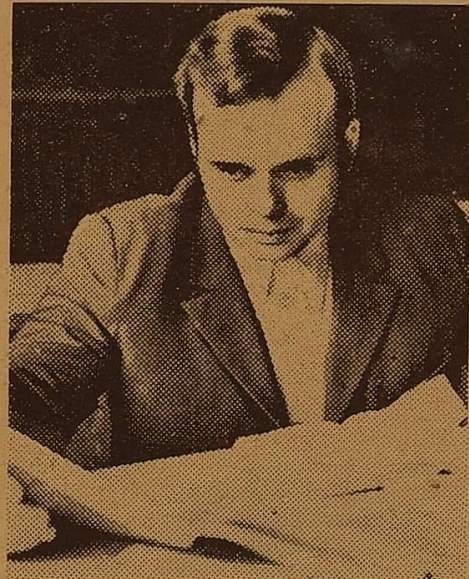
Ще багато хорошого про роботу комсомольців-юристів можна сказати, та на зборах не було хвалебних од. Комсомольці діловито, відверто, в обстановці високої вимогливості з метою закріплення всіх цих успіхів, говорили більше про те, що повинні

зробити, щоб успіхи стали ще значнішими.

«Нехай ми ще не можемо одержати за свою роботу Державний знак якості, але ми повинні прагнути цього, — підкреслив комсорг факультету комуніст П. Музиченко. — Адже є у нас багато молодих комуністів, комсомольців, як от: М. Гладенко, А. Фадєєнко, Л. Федчер, Ю. Красавін, В. Москаленко, В. Журик, Т. Цибулевський, яким за їх роботу вже можна присвоїти Державний чи, в усякому разі, Комсомольський знак якості. І наше завдання — щоб цей символ засяяв над всією нашою організацією».

І зараз комсомольці юрфаку натямно працюють, виконуючи рішення своїх зборів.

Б. АРКАДЬЄВ.

ГОВОРІТЬ ГОЛОВА НСТ НАУКА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ГУРТКІВ

В. Мятвич стали лауреатами республіканського конкурсу студентських наукових робіт із суспільних наук. Роботи студентів Є. Харитонова, Є. Мартинюк, А. Єжової та інших відзначені Почесними грамотами й дипломами.

Беруть участь студенти-юристи й в міжвузівських студентських наукових конференціях. Так, комсорг факультету Петро Музиченко виступав із доповіддю на конференції в Алма-Аті, а Михайло Блідарев — у Тбілісі.

Багато студентів виступають з лекціями, доповідями перед робітниками, студентами, учнями на підприємствах, у школі, вузах. Свої доповіді вони будують на основі того матеріалу, який вони вивчають і досліджують в процесі роботи в наукових гуртках.

Заняття в НСТ допомагають студентам успішно навчатися і бути активними пропагандистами правових знань.

Г. ВОЛОСАТИЙ,
голова НСТ юрфаку.

Звіти і вибори

Невже все так гаразд?

Недавно відбулись комсомольські звітно-виборні збори філологічного факультету. Що можна сказати про них? Вони пройшли надзвичайно жваво, цікаво. Тільки мене чомусь дивувало одне: ніби з самого початку всі домовилися говорити лише саме хороше й далеко-далеко стороною обходити всі недоліки.

Звичайно, зроблено за рік чимало: студенти читають лекції на підприємствах з суспільних дисциплін, проводять зустрічі з цікавими людьми, конкурси, періодично випускається стіннівка «Філолог», яка в конкурсі на кращу газету університету отримала перше місце. Хоч недавно створений, та давно вже завоював репутацію одного з кращих самодіяльних колективів філфаківський «Пролісок», а кому ж невідомий в університеті СТЕМ — студентський театр естрадних мініатюр. Радують успіхи спортсменів-філологів: в спартакіаді ОДУ зайняли третє місце. Плідно працюють наукові гуртки. А «Льонок»? Наш улюблений «Льонок», як же не згадати про нього?

Цей список хороших справ із звіту секретаря комсомольської організації факультету Люби Дрепіні можна продовжити. Та чи потрібно? Невже все так гаразд? Чому виступаючи говорили лише про вересень, про роботу в колгоспі, про успіхи у вироблен-

ні норм, називали прізвища студентів, які добре працювали на колгоспних ланах, і жодним словом не згадали про минулий навчальний рік, про кращих студентів і «боржників», про успіхи й недоліки.

Ось виступає комсорг IV курсу Аліса Храмова. І знову знайомий звіт: дівчата — молодці, виконували в колгоспі по дві норми, виступали перед колгоспниками з концертами, багато хто нагороджений грамотами за хорошу роботу, курсом керівництво колгоспу залишилось дуже задоволене і т. п. І знову нічого про успішність.

Ми прекрасно розуміємо, що це чудово, що на факультеті такі енергійні, веселі, з вогником студенти, ми пишаємося ними, але ж наш заклад перш за все учбовий, і на першому місці повинна стояти успішність. А які ж справи з навчанням на IV українському? Будемо відвертими — дуже погані. Цей курс займає по успішності на факультеті друге місце... ззаду. На цьому ж курсі найбільше «передових» студентів із загону «хвостистів». Вечори, зустрічі з цікавими людьми, конкурси, диспути тут тільки в мріях чи на папері в курсових планах. Плани? На курсі вам розміються в обличчя. До таких «дрібниць» четвертокурсники не вдаються, цих планів ніхто ніколи

не бачив, та й ходить чулка, що їх ніхто і не складає...

А роки ж летять... І наші теперішні четвертокурсники на той рік будуть вже на п'ятому курсі, а потім... З яким же багажом виховної, організаторської, самодіяльної роботи ці студенти підуть у життя?

І ми повністю згодні із заступником декана філфаку А. О. Слюсарем: так, потрібно робити висновки після сесій в другій формі виміру — скільки хороших оцінок і скільки «задовільно». Дивна картина постає: в минулому навчальному році половина студентів-«трієчників» одержувала стипендії, бо були вільні ресурси з грошового фонду. Успішність на філфаці — 97 процентів, з цих показників — 52 проценти студентів, які навчаються на «4» і «5». А решта?...

Потрібно б задуматись новообраному комсомольському бюро над цими цифрами. Та не тільки над цим. Скільки разів у минулому році бачили на філфаці «КП»? Чому на IV курсі російського відділення курсові збори йшли лише 3 хвилини? Не дивуйтеся, саме так — три хвилини!

Задумайтесь над цим, товариші комсомольці, бо, як сказав хтось із присутніх студентів, комсомольські збори бувають раз у рік...

Т. МАРКОВА.

На юридичному факультеті працюють 14 студентських наукових гуртків. У них налічується близько 200 членів. Чим же займаються студенти в гуртках? В основному, дослідженням проблем соціалістичної держави та права, а також окремих проблем з суспільних наук. Більшість членів НСТ — комсомольці. Вони беруть активну участь у конференціях, конкурсах, які проводяться в університеті, місті й республіці. А четвертокурсники-комсомольці В. Колмакова і

Літстудія

Якщо ти поет

Руськовчубий сором'язливий хлопчина читає вірші. Слова щирі, муляються того, що говорять критикують, як музика. Децо звучить кострубато, децо не дуже правильно стилістично, але пробивається крізь все недосконале щось своє-своє, ніжне, поетичне.

«...Край жита — Каска пробита Мак повторює слід кулі».

Може, народжується поет?... Днями на філологічному факультеті відбулося перше засідання літературної студії. На «суд» присутніх виніс свої вірші першокурсник Василь Півень. До віршів поставились дуже доброзичливо, хоча й висловили немало критичних зауважень. Автору порадили, ну, як завжди радять, працювати

й працювати над віршами, але не лякаються того, що говорять критикують, як музика.

Іван Михайлович Дузь, керівник літературної студії, сказав, що у віршах Василя Півня є початок справжньої поезії, і побажав молодому автору всіляких успіхів.

Володимир Панченко, староста студії, висловив побажання, щоб більше студентів брали участь у роботі студії. Адже ясно, що на філологічному факультеті є пишучі люди, яким потрібна порада, дружнє слово.

Літературна студія запрошує майбутніх поетів і прозаїків. І не тільки філологів. Ласкаво просимо!

Г. ВЕЛІНА.

Передплата

КОЖНОМУ — ГАЗЕТУ ЧИ ЖУРНАЛ

У комсомольців історичного факультету зараз напружена пора — йде передплатна кампанія. Всі добре розуміють важливість і значимість преси, друкованого слова. Адже в наш час інформація набуває такого важливого значення, що просто «читати газету» вже неможливо, недостатньо. Для того, щоб бути дійсно політично освіченою людиною, потрібно цікавитися багатьма пері-

дичними виданнями, що виходять в нашій країні. Особливо велике значення це має для нас, істориків. Адже нам викладати історичні науки, і тому ми самі повинні бути політично зрілими, освіченими в різноманітних галузях знань і життя.

Тому й передплаті на партійні та комсомольські видання ми надали першочергового значення. І саме в цьому відбулася переві-

ка громадської активності комсомольців. Гасло «Кожному комсомольцю — газету чи журнал» — дійшло до всіх. Передплата на нашому III курсі пройшла в найкоротший час. Всі комсомольці передплатили «Комсомольську правду» і ще по 2-3, а то й 4 комсомольських видання — газети «Комсомольська іскра», «Молодь України», журнал «Комсомольська життя». Це в першу чер-

гу студенти Минас Четян, Олена Строганова, Костянтин Григор'єв, Ірина Хлистова та інші. Доброю організацією передплати в значній мірі завдячуємо нашим групкомсоргам — Антоніні Федченко і Любі Карачун.

Значну зацікавленість у студентів виявив новий журнал «Студенческий меридиан», який також передплатила майже половина курсу. Добре пройшла передплата й на університетську газету «За наукові кадри».

В. СОРОКА,
студент III курсу істфаку.

Ректорат, партком, профком університету, деканат та громадські організації філологічного факультету висловлюють глибоке співчуття деканові філфаку професору І. М. Дузю з приводу важкої втрати — смерті матері Наталі Дмитрівни.